

Կանանց առաջնորդությունը եւ ձեռներեցությունը Արեւելյան եւ Հարավարեւելյան եվրոպայում, Կենտրոնական Ասիայում եւ Հարավային Կովկասում Հետազոտություն

Տարածաշրջանի **4** կին ձեռներեցից **3**-ը չունի վարձու աշխատող

Նրանցից միայն **10** ից **1**-ն ունի ավելի քան 5 վարձու աշխատող

10 ից **4**-ն ունի անգլերենի իմացության անվազն աշխատանքային մակարդակ

Կանանց պատկանող բիզնեսների գործունեության հիմնական 5 ոլորտները

- 17%** Գեղեցկություն եւ առողջություն
- 12%** Մանրածախ առևտուր
- 12%** Գյուղատնտեսություն եւ սննդամթերքի արտադրություն
- 8%** Կրթություն
- 7%** Հասարակայնության հետ կապեր եւ մարքեթինգ

Ինչն են կանայք բիզնես սկսելու որոշում կայացնում

50%

Ավելի շատ վաստակելու համար

31%

Անկախ լինելու համար

21%

Վաղեմի երազանքն իրագործելու համար

Ի՞նչն է ամենից շատը մտահոգում տարածաշրջանի կին ձեռներեցներին

30%

Իրենց բիզնեսի ծախսողումը

27%

Իրենց ֆինանսական դրության վատթարացումը

25%

Իրենց կողմից ընտանիքը եւ/կամ երեխաներին երկրորդ պլան մղելը

Ի՞նչ խնդիրների հետ են առավել հաճախ բախվում կին ձեռներեցները բիզնես վարելիս

40%

Բարձր մրցակցություն

32%

Ֆինանսական միջոցների ներգրավում

31%

Գործարարության համար անբարենպաստ միջավայր

5 հիմնական ձեռնարկատիրական ուժեղ կողմերը, որոնք գործարար կանայք տեսնում են իրենց մեջ

- 31%** Մտովվացիա եւ նախաձեռնողականություն
- 26%** Աշխատասիրություն
- 25%** Ինքնակարգապահություն
- 24%** Հաստատակամություն
- 23%** Ստեղծարար մտածողություն

5 հիմնական հմտությունները, որոնք ցանկանում են ձեռք բերել կին ձեռներեցները

- 47%** Լրացուցիչ ֆինանսական միջոցների ներգրավում
- 37%** Էլեկտրոնային մարքեթինգ եւ սոցիալական ցանցերի կառավարում
- 24%** Էլեկտրոնային կոմերցիա եւ առցանց գործառնություններ
- 21%** Միջազգային բիզնեսի զարգացում
- 18%** Ռազմավարական կառավարում եւ պլանավորում

Վճարային միջոցներ

Կին ձեռներեցների **42%**-ն իրենց աշխատակիցներին եւ մատակարարներին վճարելիս դեռես օգտագործում են կանխիկ տարբերակը

37%-ն իրենց աշխատակիցներին վճարում են քարտով, իսկ **29%**-ը՝ բանկային փոխանցումով

Հաճախորդները կանանց պատկանող բիզնեսների ապրանքների կամ ծառայությունների համար վճարելիս առավել հաճախ օգտվում են բանկային քարտից (**37%**), սակայն **35%**-ը եսխիկին պես օգտվում է կանխիկից

Կին ձեռներեցների **42%**-ը որպես իրենց նախընտրած վճարման եղանակ է նշել քարտով վճարումը

Փաստեր Հայաստանից

Հայաստանցի կին ձեռներեցների միայն **42%**-ն է, որ ունի անգլերենի իմացության անվազն աշխատանքային մակարդակ

Գրեթե **կեսն** իր բիզնես գործունեությունը ծավալում է խոշոր քաղաքներում

Հայաստանում կանանց պատկանող **4** բիզնեսներից **1**-ն ապրանքներ է վաճառում արտերկրում

Ֆինանսավորման ներգրավումը գլխավոր մարտահրավերն է, որին բախվում են կանայք Հայաստանում բիզնես վարելիս

Վեբ-կայքի ստեղծագործությունը եւ ձեռներեցությունը Արեւելյան եւ Հարավարեւելյան եվրոպայում, Կենտրոնական Ասիայում եւ Հարավային Կովկասում հնագույնությունից 2022 թվականին իրականացրել է Emerging Europe-ը՝ VISA-ի համար: Ընտանոցաբան շրջանում իրականացվել են խորի հարցազրույցներ, ֆոկուս խոսքեր, լիզանս ծախս առցանց հարցումներ՝ Հայաստանի, Ադրբեյջանի, Բիլորուսի, Կենտրոնական Ասիայում: Ընդամենը մասնակցություն է ունեցել 2,000 կին գործարարներ, որոնք մասնակցել են հարցազրույցի շրջանում: Գրքերը 18 սեպտեմբերից 2,000 կին գործարարներին կամ ինքնազբաղված կանանց շրջանում: